

ӨЗГЕ ТІЛДІҢ БӘРІН БІЛ, ӨЗ ТІЛІҢДІ ҚҰРМЕТТЕ

Интеллектуалды ойын

Ойынның кезеңдері

1. “Жүзден жүйрік, мыңнан тұлпар”
2. “Шөлқандырар”
3. “Тақымқысар”
4. “Нартәуекел”

The page is decorated with pink flowers and green leaves in the four corners. The text is centered on a light pink background.

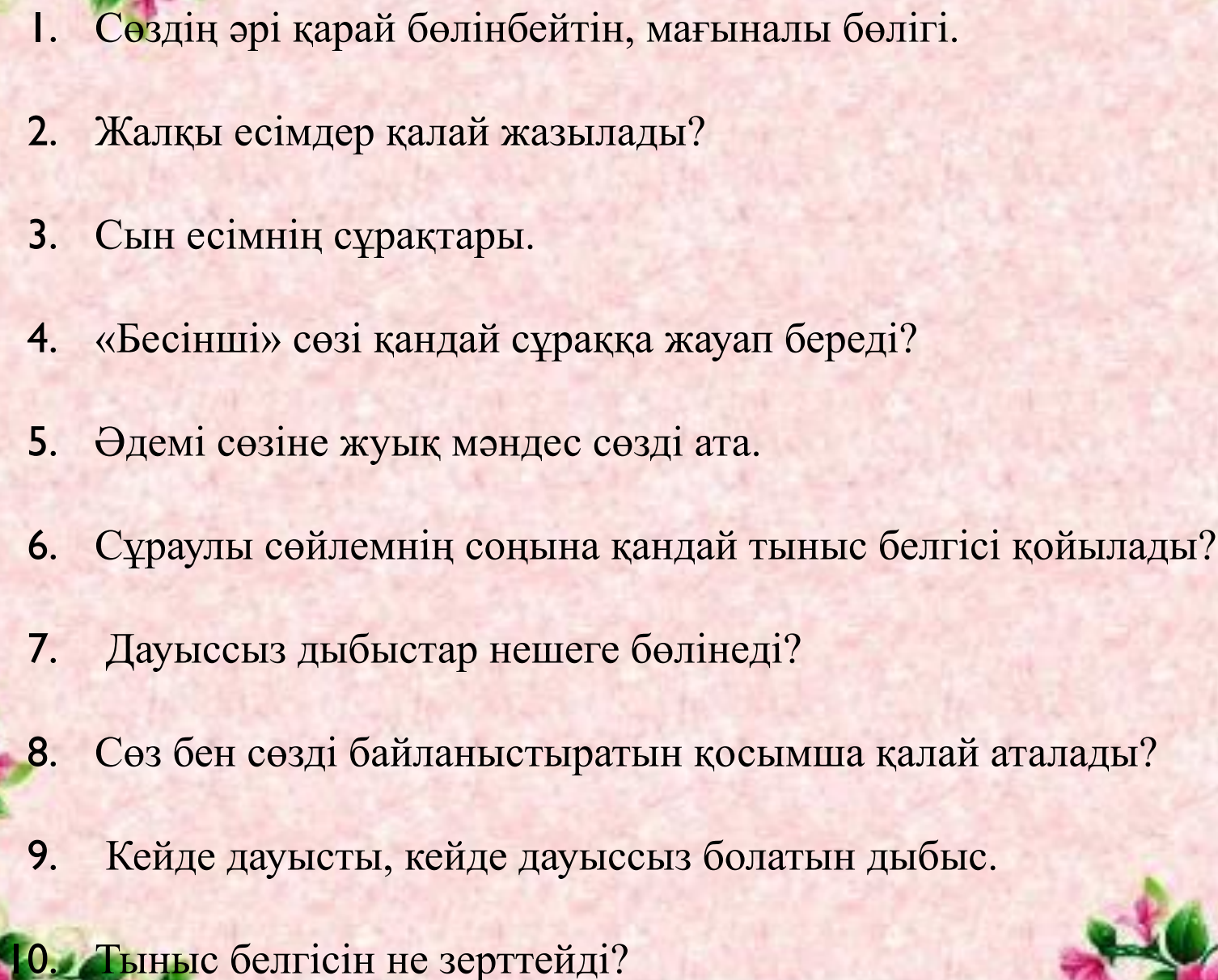
I КЕЗЕН

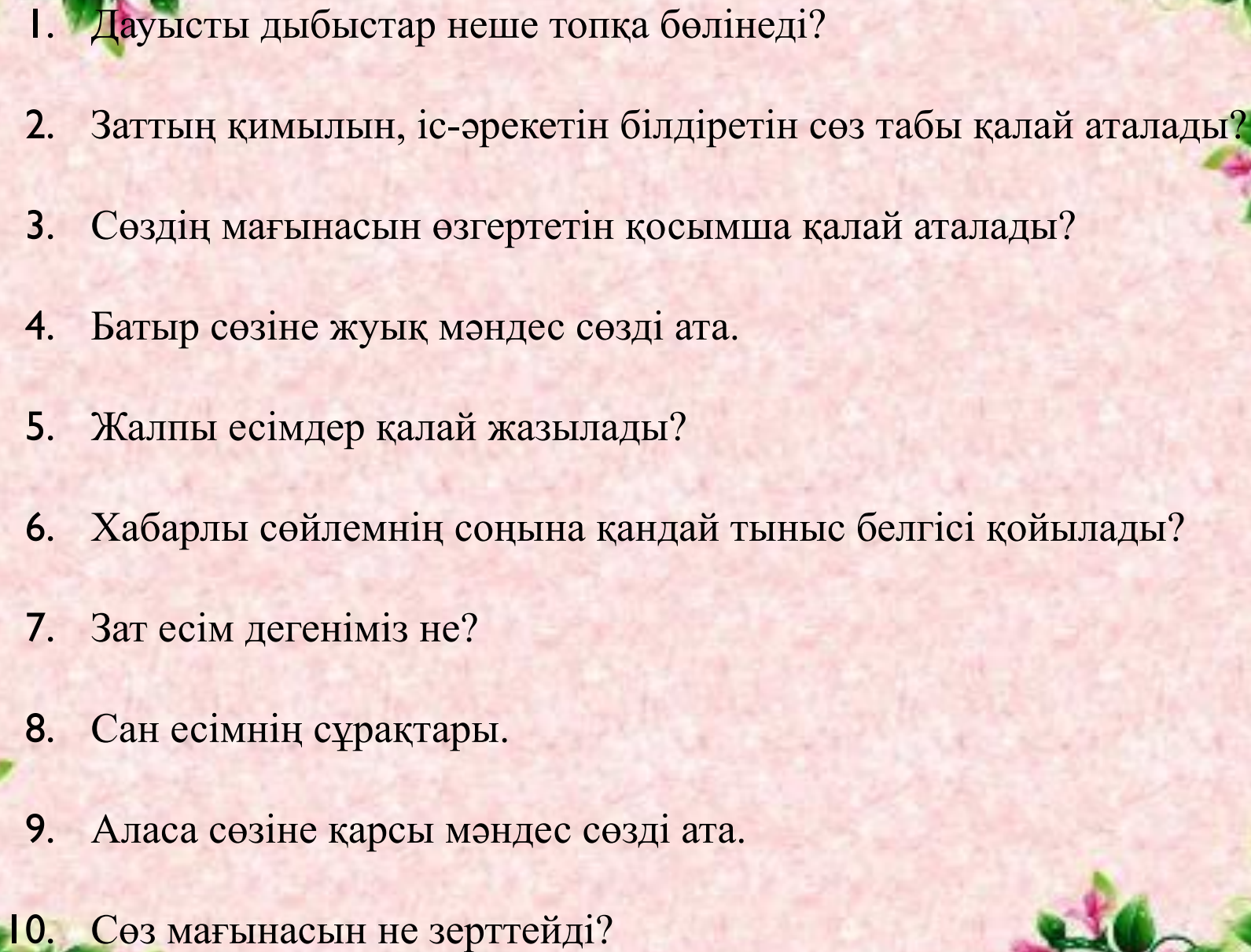
"Жүзден жүйрік, Мыңнан тұлпар"

The slide features a light pink background with a white border. In each of the four corners, there is a decorative arrangement of pink flowers and green leaves, resembling a climbing plant. The text is centered on the slide.

I- КЕЗЕҢНІҢ ШАРТЫ

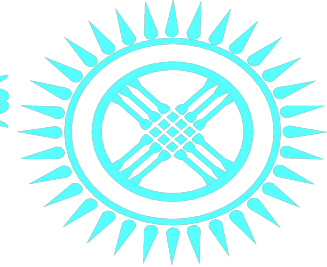
Топ басшылар ортаға шығады;
Экранда берілген сұрақтарға жылдам жауап береді;
Барлығы 10 сұрақ беріледі;
Әр дұрыс жауап 10 ұпаймен бағаланады.

-
1. Сөздің әрі қарай бөлінбейтін, мағыналы бөлігі.
  2. Жалқы есімдер қалай жазылады?
  3. Сын есімнің сұрақтары.
  4. «Бесінші» сөзі қандай сұраққа жауап береді?
  5. Әдемі сөзіне жуық мәндес сөзді ата.
  6. Сұраулы сөйлемнің соңына қандай тыныс белгісі қойылады?
  7. Дауыссыз дыбыстар нешеге бөлінеді?
  8. Сөз бен сөзді байланыстыратын қосымша қалай аталады?
  9. Кейде дауысты, кейде дауыссыз болатын дыбыс.
  10. Тыныс белгісін не зерттейді?

-
1. Дауысты дыбыстар неше топқа бөлінеді?
  2. Заттың қимылын, іс-әрекетін білдіретін сөз табы қалай аталады?
  3. Сөздің мағынасын өзгертетін қосымша қалай аталады?
  4. Батыр сөзіне жуық мәндес сөзді ата.
  5. Жалпы есімдер қалай жазылады?
  6. Хабарлы сөйлемнің соңына қандай тыныс белгісі қойылады?
  7. Зат есім дегеніміз не?
  8. Сан есімнің сұрақтары.
  9. Аласа сөзіне қарсы мәндес сөзді ата.
  10. Сөз мағынасын не зерттейді?

II-кезең

"Шөлқандырар"

II-кезеңнің шарты:

- 1.Экранда торкөздер берілген;
  2. Әр торкөздер ұпайлар көрсетілген;
  3. Ұпай таңдай отырып, торкөздер жасырылған тапсырмаларды орындайды;
  4. Әр дұрыс жауап ұпай санымен байланысты.
-

Қазақстан
тарихы

20

30

40

50

Қазақ
әдебиеті

20

30

40

50

Қазақ
тілі

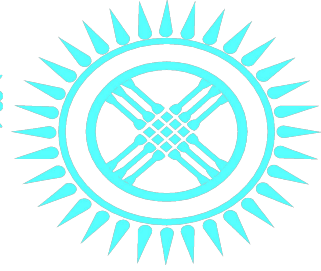
20

30

40

50

20 ұпай

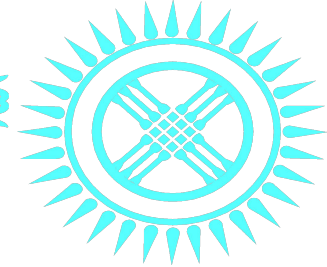

Түрік қағанатының негізін салушы

Бумын қаған

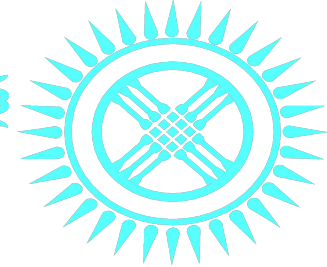
20 ұпай

.Ақ киімді, денелі, ақ сақалды,
Соқыр, мылқау танымас тірі жанды.
Үсті-басы ақ қырау, түсі суық,
Басқан жері сықырлап келіп қалды.
Өлеңнің аты және авторы ата

Абай Құнанбаев “Қыс”

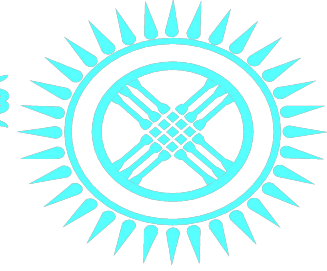
20 ұпай

«Лексика» сөзі қай тілден енген

(латын тілінен)

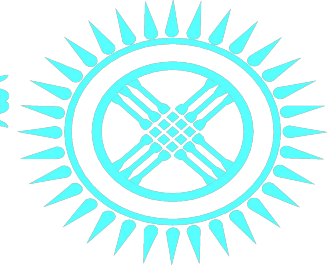

30 ұпай

Атлах шайқасының болған жылы?

751 жыл

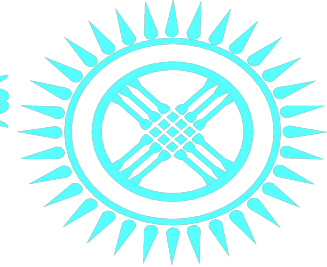
30 ұпай

заттың, құбылыстың сипатын,
сапасын айқындайтын суретті сөз

Эпитет

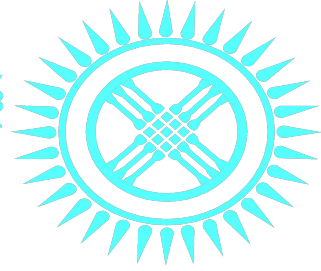

30 ұпай

1. Төбе шашы тік тұрды
2. Көзді ашып-жұмғанша
3. Таяқ сілтем жер

40 ұпай

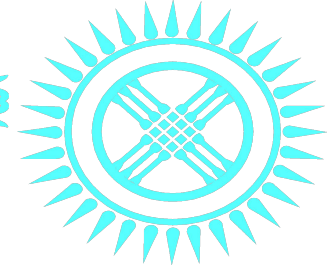

Батыс Түрік қағанатында сот ісін
жүргізушілер

тархандар мен бұрықтар

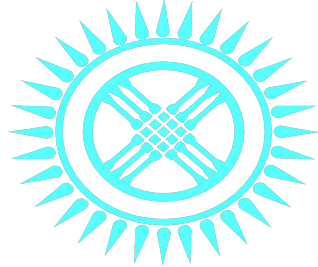
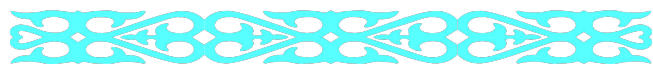
40 ұпай

Өз заманында төбе би атанған, үш жүздің биінің бірі,
«Жеті жарғы» заңдар жинағын шығарушылардың бірі

Төле би

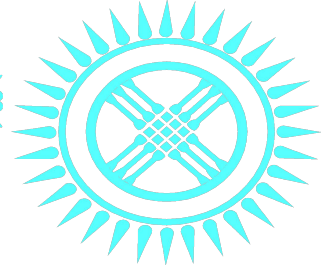

40 ұпай

Үш арсыз

(ұйқы, күлкі, тамақ)

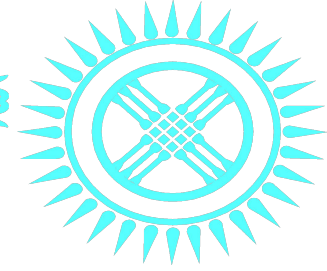
50 ұпай

Қимақтар қағанатында қарапайым халық мал өсірумен айналысқан. Малы аз, көшіп-қонуға мүмкіндігі жоқтар бір орында отырған. Махмуд Қашғаридың жазуы бойынша оларды кімдер деп атаған?

жатақтар

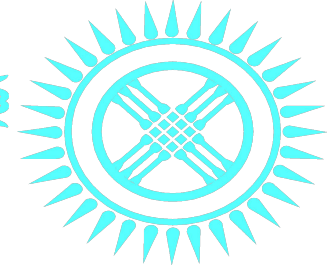
50 ұпай

- Кермиығым, кербезім
Керіскедей шабандозым
Құландай ащы дауыстым
Құджадай айбар мүйіздім
Қырмызыдай ажарлым –деген теңеулер кімге
айтылған және кім айтқан?

М Өтемісұлы Исатайға

50 ұпай

Үш сан есімі және үш сын есімі бар мақал айту

A decorative frame with a light blue border. The top is an archway decorated with a blue ribbon, green leaves, and white flowers with yellow centers. The sides are decorated with blue ribbons. At the bottom, two gold rings are placed on the surface.

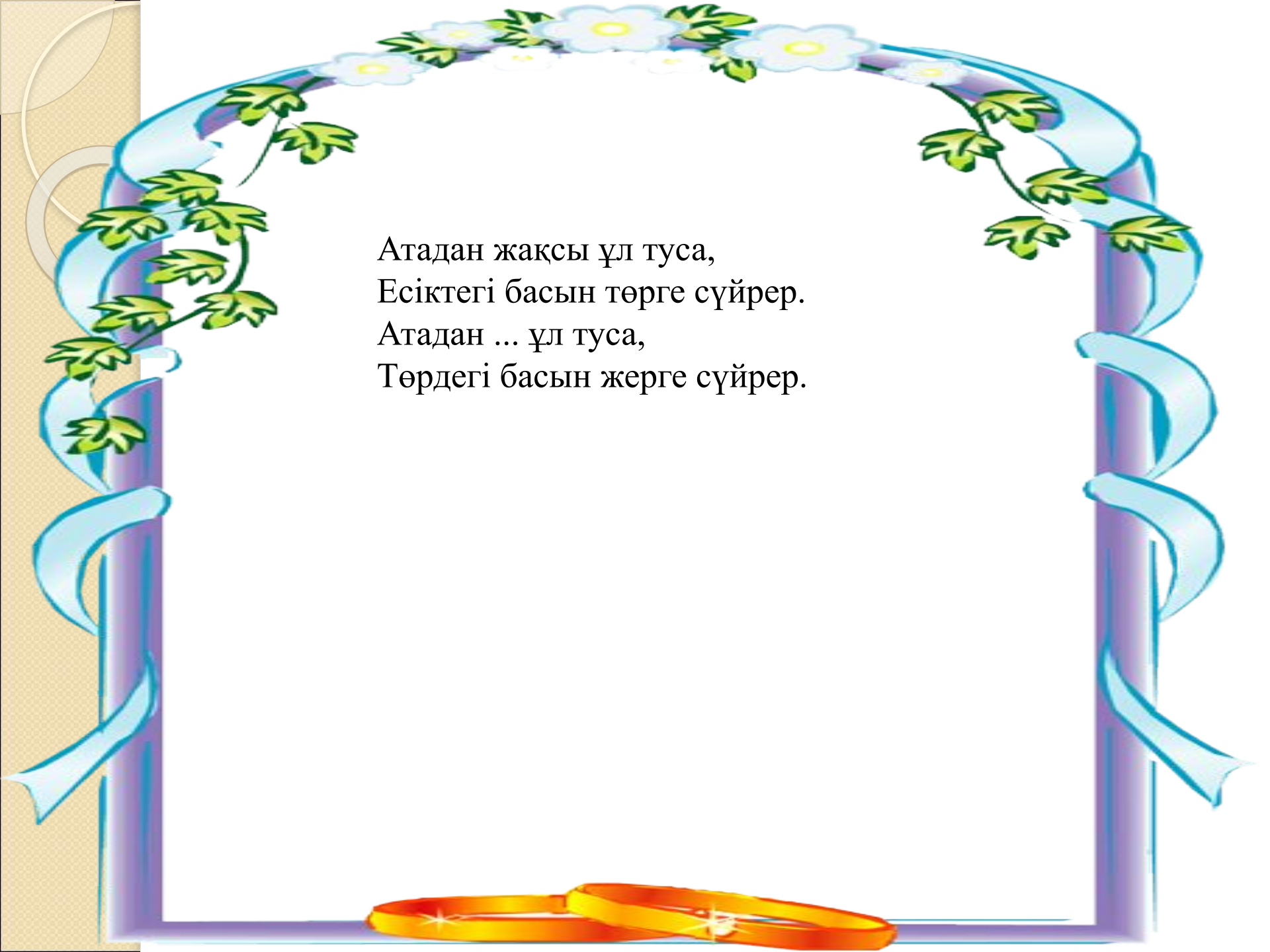
III -кезең

"Тақымқысар"

A decorative frame with a light blue and purple border. The top and sides are adorned with a blue ribbon and green leaves. The top edge features a row of white flowers with yellow centers. At the bottom center, there are two overlapping gold rings with sparkles.

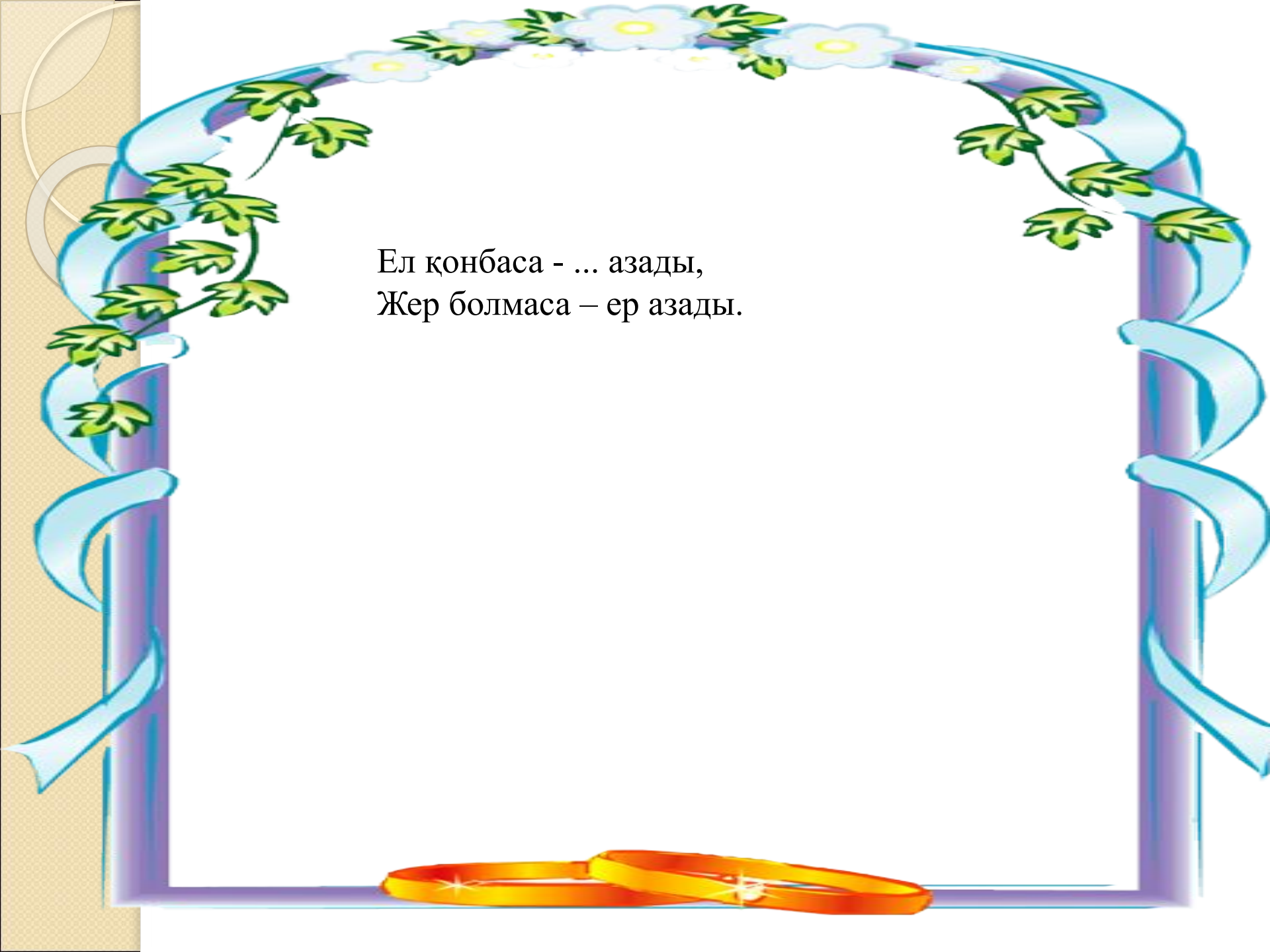
Ш-кезеңнің шарты

1. Әр топтың жанкүйерлеріне тапсырмалар беріледі;
2. Әр тапсырма 10 ұпаймен бағаланады;
3. Жанкүйерлер дұрыс жауап берсе, олардың тобына ұпайлары қосылады, ал дұрыс жауап бермесе ұпай алынып тасталады.

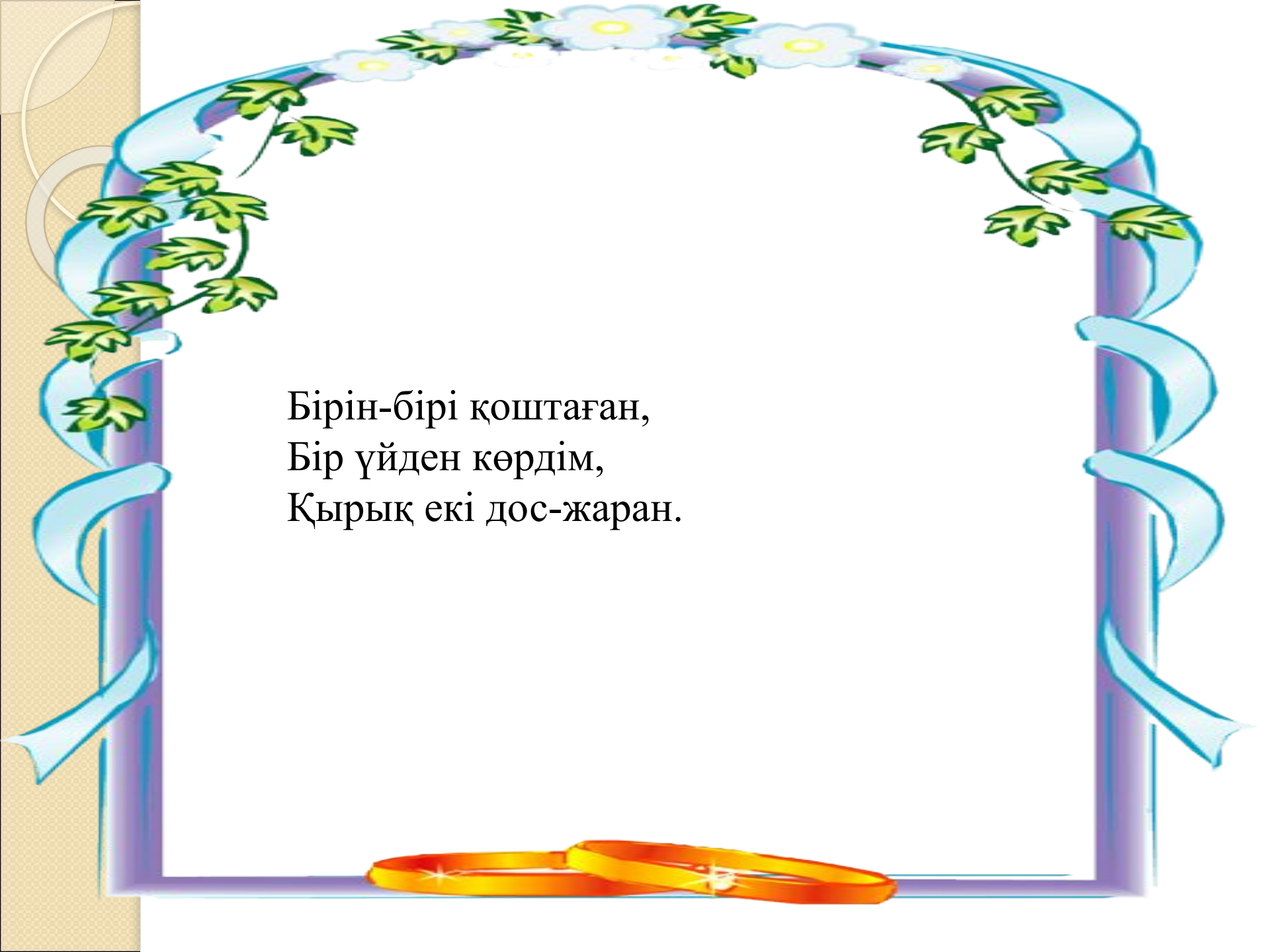

Атадан жақсы ұл туса,
Есіктегі басын төрге сүйрер.
Атадан ... ұл туса,
Төрдегі басын жерге сүйрер.

A decorative frame with a purple border, a blue ribbon, and green leaves and white flowers with yellow centers. At the bottom center, there are two gold rings.

Ел қонбаса - ... азады,
Жер болмаса – ер азады.

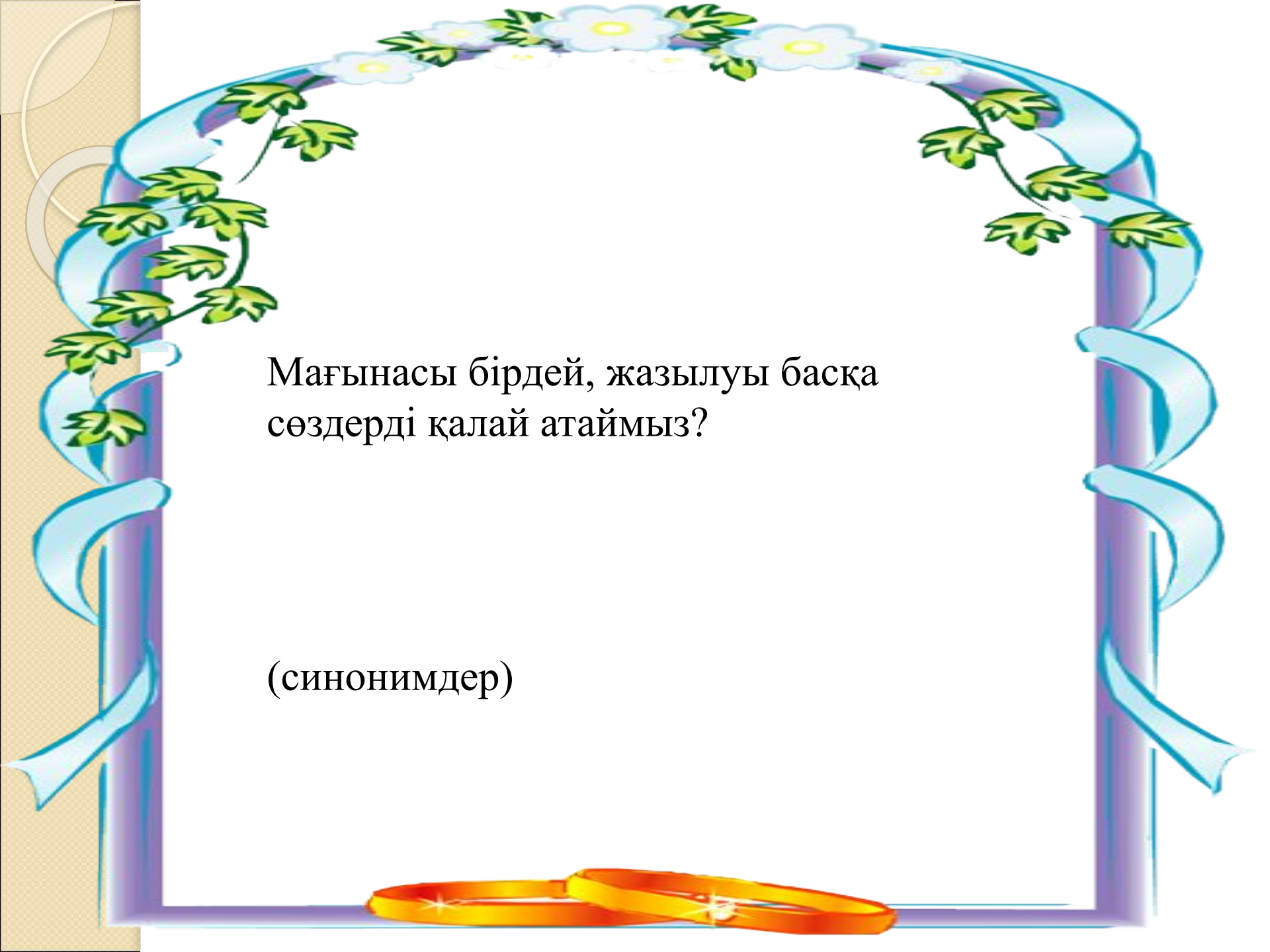

Бірін-бірі қоштаған,
Бір үйден көрдім,
Қырық екі дос-жаран.

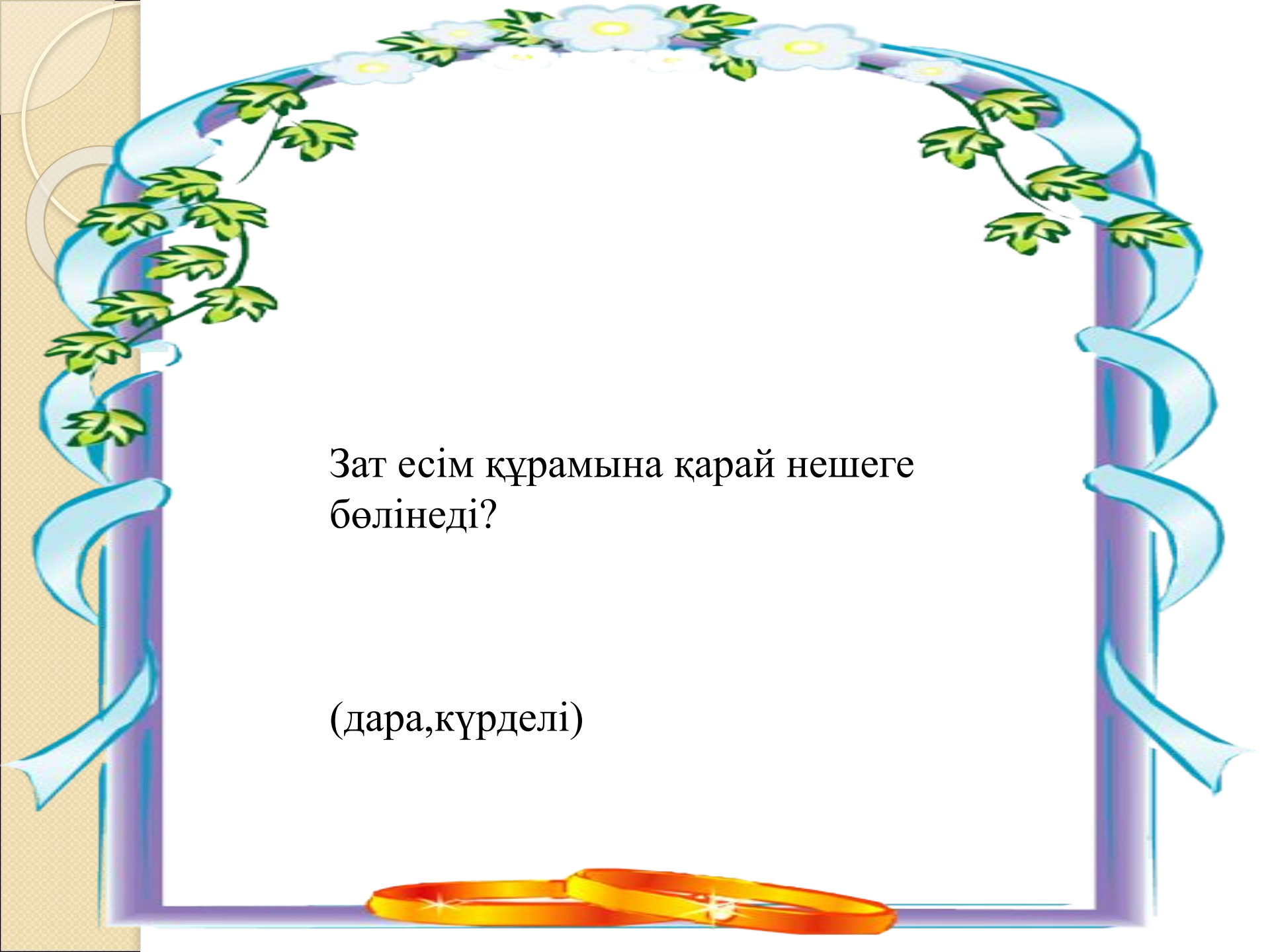
A decorative archway made of light blue ribbons and green leaves with white flowers. The arch is set against a white background. At the bottom center, two gold wedding rings are visible.

Жұқа тақтай бөлшегі,
Ұзындықтың өлшемі.

A decorative frame with a purple border. The top is an arch of light blue flowers with yellow centers and green leaves. A light blue ribbon with a white border winds around the frame. At the bottom center, two gold wedding rings are shown.

Мағынасы бірдей, жазылуы басқа
сөздерді қалай атаймыз?

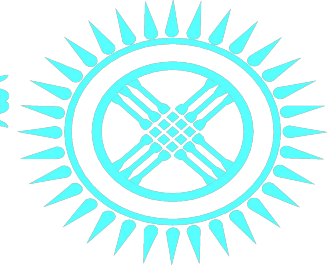
(синонимдер)

A decorative frame with a purple border. The top is an arch of white flowers with yellow centers and green leaves. The sides are decorated with blue ribbons and green leaves. At the bottom center, there are two gold wedding rings.

Зат есім құрамына қарай нешеге
бөлінеді?

(дара, күрделі)

IV кезең

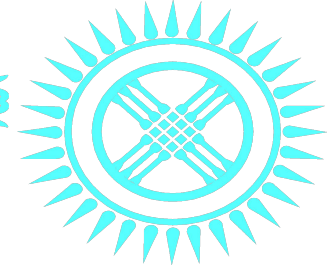

"Нартәуекел"

IV- кезеңнің шарты

1. Әр топқа тапсырмалар беріледі;
2. Әр тапсырма 50 ұпаймен бағаланады;
3. Бір топ екінші топтан “нартәуекел” сұрайды.
4. Екінші топқа нартәуекел беріліп, олар дұрыс жауап бере алмаса, ол ұпай бірінші топқа беріледі;
5. Егер нартәуекел берілмей, олар қате жауап берсе, олардың ұпайы шегеріледі.

1 тапсырма:

Мемлекеттің жоғары билеушілері мен
басқарған мемлекеттерін сәйкестендір

№	Билеушілер титулы		мемлекеттер
1	Патша	А	Қаңлылар
2	Хан	Ә	Үйсіндер
3	Жабғу	Б	Ғұндар
4	Гуньмо	В	Сақтар
5	Қаған	Г	Түріктер мен түргештер
6	Шанью	Ғ	оғыздар

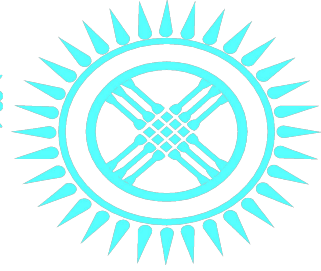

2 тапсырма

Мемлекеттердің негізін салушы
қағандармен сәйкестендіріңіз

№	қағандар		мемлекеттер
1	Бумын қаған	А	Қарлұқ мемлекеті
2	Сатұқ Боғра хан	Ә	Қарахан мемлекеті
3	Істеми қаған	Б	Түрік қағанаты
4	Білге Құл Қадирхан	В	Батыс түрік қағанаты
5	Үшлік Қаған	Г	Оғыздар мемлекеті
6	Әли-Хан Жабғу	Ғ	Түркеш қағанаты

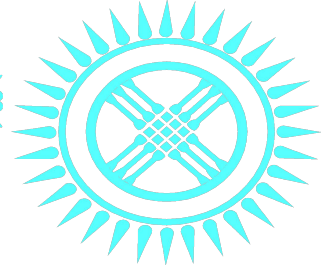
3 тапсырма

- Балаға таңсық болып жүрген байғұс,
Үйіне алып келіп қылды тойды.
Туғандай тумаса да қылайын деп,
Кім деп ол баланың несін қойды?
- *(Қай шығармадан алынған, қандай дәстүр бар?)*
- *«Алпамыс батыр» жыры,*
- *азан шақырып ат қою, шілдеhana жасау, бауырына салу.*

4 тапсырма

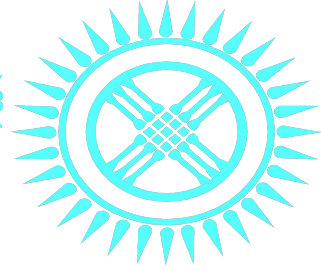

Кей адам әдет қылған киікті атып,
Мүйізін пайда қылып шетке сатып.
Сандалған бір киікке ұшырастым,
Бір жылы бетпақ шөлде келе жатып.

(«Ақсақ киік» өлеңі. С.Сейфуллин)

5. тапсырма

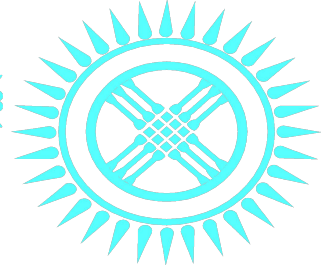

- Бұл қаған елдің тәуелсіздігін ұстап қалу үшін әскери
- келісім-шарттар жасаумен қатар, құдандалық арқылы да
- дұрыс жолға қоюға тырысқан. Бұл қай қаған?

- Сұлу қаған

6 тапсырма

- Оғыздардың франктерге ұқсас дәстүрі болған.
- Тақ мұрагерлері иналдарға беделді тәрбиешілер бекіткен.
- Франктерде ондай адамдарды майордомдар деп атаса,
- Оғыздарда аталған лауазым қалай аталған?

- Атабектер

Назарларыңызға рахмет!

